

Pan Zygmunt Solorz-Żak

Akcjonariusz kontrolujący ZE PAK S.A.

Inicjator Stowarzyszenia „Program Czysta Polska”

Przewodniczący Rady Nadzorczej Telewizji Polsat Sp. z o.o.

List Otwarty

Szanowny Panie Przewodniczący,

13 sierpnia 2019 roku w Kleczewie, przed siedzibą kontrolowanej przez Pana, jako głównego udziałowca węglowej spółki PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A., odbył się kolejny już protest mieszkańców regionu konińskiego poszkodowanych działalnością odkrywkowych kopalni węgla brunatnego. Wsparli ich lokalni samorządowcy oraz aktywiści z Obozu dla Klimatu, Młodzieżowego Strajku Klimatycznego i Ogólnopolskiej Koalicji „Rozwój TAK – Odkrywki NIE”, zaniepokojeni katastrofą przyrodniczą spowodowaną przez odkrywki, która przejawia się w postępującej degradacji zasobów wody w regionie Wschodniej Wielkopolski i Kujaw. Legalne i pokojowe Zgromadzenie Publiczne w Kleczewie zbiegło się z ogłoszoną przez Pana inicjatywą pt. Program Czysta Polska.

Program ten, tak szeroko komunikowany przez telewizję Polsat, ma promować troskę o środowisko naturalne. Ma – słusznie – przypominać Polakom, w jak zanieczyszczonym i zniszczonym przyrodniczo kraju żyją i że każdy może zrobić coś na własną rękę, aby zapobiec dalszym zniszczeniom.

Zawodowi aktorzy z teatralną emfazą nawołują, by przystąpić do stowarzyszenia „Czysta Polska”, że każdy może naprawiać świat, zaczynając od siebie, może segregować śmieci, zrezygnować z plastikowej torby na zakupy. Nikt jednak, w żadnym telewizyjnym spocie, nie przypomina i nie wyjaśnia nam, kto i co jest sprawcą tego stanu, kto dewastuje

przyrodę, kto jest głównym winowajcą katastrofy ekologicznej choćby w regionie konińskim, gdzie odkrywki węgla brunatnego wciąż dostarczają paliwo do trujących Polaków elektrowni. Tak się składa, że i kopalnie, i elektrownie należą do Pana – inicjatora programu Czysta Polska. Tego jednak z żadnego spotu emitowanego w prywatnej TV się nie dowiemy. To przerzucanie odpowiedzialności za stan środowiska z prawdziwych winowajców na zwykłych obywateli.

Program Czysta Polska, choć ma w założeniu wiele pozytywnych elementów, odbieramy jako zasłonę dymną, błyszczącą wydmuszkę, która ma służyć „przypudrowaniu” kontynuacji węglowych planów ZE PAK i Pana jako jego głównego akcjonariusza. Medialne show to usypianie i odwracanie uwagi, mącenie w głowie opinii publicznej, czysta socjotechnika, podczas gdy węglowy koncern cały czas planuje dewastować środowisko w imię zysku skumulowanego w rękach głównego akcjonariusza. Program Czysta Polska będzie miał sens, jeżeli spółka ZE PAK S.A. będzie stosowała czyste reguły gry – weźmie odpowiedzialność za swoje trwające dekady działania, przygotuje i sfinansuje rekultywację terenu po odkrywkach zgodnie z najlepszymi dostępnymi praktykami i w zgodzie z potrzebami środowiska naturalnego, zapłaci za straty środowiskowe lokalnym społecznościom, rolnikom i branży turystycznej. Spółka najpierw musi po sobie porządnie posprzątać, potem zaś z czystą kartą dołączyć do zielonego programu.

Kwestia fundamentalna: spółka ZE PAK S.A. musi natychmiast odstąpić od planów kontynuacji wydobywania węgla brunatnego i budowy nowych odkrywek, jak Ościsłowo, oraz przedstawić rzetelny harmonogram odejścia od węgla do 2030 roku. To będzie faktyczny sprawdzian wiarygodności i rzeczywistych intencji inicjatorów programu Czysta Polska oraz odpowiedzialności za przyszłość, także Pańskich dzieci i wnuków.

ZE PAK w latach 2024-2036 przewiduje wydobycie z odkrywki Ościsłowo 31 milionów ton węgla brunatnego. Jeśli dojdzie do budowy kolejnej kopalni, wysiedlonych zostanie ponad 550 osób, a utrata dochodów w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym przekroczy 4,22 mld złotych. Pogłębiłoby to także już dramatyczną sytuację wodną na

Kujawach i w Wielkopolsce, nastąpiłaby eskalacja wysychania lasów, jezior, rzek i pól uprawnych.

Żądamy zatem:

- **Powstrzymania ekspansji kolejnych odkrywek i natychmiastowego wycofania wniosku o wydanie decyzji środowiskowej dla odkrywki Ościsłowo.**
- **Naprawienia szkód w środowisku spowodowanych przez przemysł wydobywczy, we współpracy z naukowcami, lokalnymi samorządami, instytucjami państwowymi i organizacjami społecznymi.**
- **Podjęcia uczciwego dialogu z poszkodowanymi – wypłacenia rzetelnych odszkodowań rolnikom za straty spowodowane osuszaniem pól uprawnych i zmniejszeniem wartości nabywczych nieruchomości, oraz branży turystycznej, która upada w wyniku eksploatacji złóż węgla brunatnego.**
- **Ogłoszenia konkretnego planu szybkiego odejścia od wydobywania i spalania węgla oraz przestawienia istniejących mocy w elektrowniach PAK na inne, nieemisyjne paliwa.**

Postulujemy, by tak jak szeroko, z pełnym zaangażowaniem TV Polsat informuje o śmiertelnym zagrożeniu, jakim jest pandemia wirusa Covid 19, z taką samą starannością pokazywała ona skutki wieloletnich zaniedbań w dekarbonizacji naszego kraju i utrwalaniu archaicznego modelu produkcji energii.

Węgiel zabija, ten wydobywany przez kopalnie odkrywkowe także! Napisał Pan „Czystego powietrza nie da się wyprodukować ani kupić, musimy wspólnie o nie dbać”. Parafrazując: „czystego sumienia” też nie można kupić, można jednak próbować naprawić swoje błędy.

List otwarty popierają:

Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Przyjezierze

Stowarzyszenie NIE kopalni odkrywkowej

Stowarzyszenie Akcja Konin

Stowarzyszenie Właścicieli Domków Letniskowych w Wilczynie

Stowarzyszenie “Nie dla odkrywki Złoczew”

Centrum Zrównoważonego Rozwoju

Fundacja “Rozwój Tak - Odkrywki Nie”

Stowarzyszenie Eko-Unia

Fundacja EkoRozwoju

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Towarzystwo na rzecz Ziemi

Fundacja Greenpeace Polska

Obóz dla Klimatu

Zielona Fala

Młodzieżowy Strajk Klimatyczny